

Straatcoaches nu al onmisbaar?

Brede kleerkasten met bomberjassen en STRAATCOACH op hun rug gedrukt in de ene gemeente, sociaal vaardige welzijnswerkers die contact leggen jongeren in de andere gemeente. Beiden zijn straatcoaches, een relatief nieuw fenomeen in de aanpak van jeugdoverlast, waar veel gemeenten inmiddels gebruik van maken. DSP-groep onderzoekt de straatcoaches in opdracht van Politie en Wetenschap (P&W). Een eerste inventarisatie van de plannen van gemeenten is reeds afgerond.

24 plannen: Verschil en overeenkomst

DSP-groep analyseerde de plannen van aanpak van 24 gemeenten die straatcoaches (gingen) inzetten. Van deze gemeenten waren er 18 die de straatcoaches aanstelden in het kader van de aanpak van Marokkaanse risicojongeren¹, gesubsidieerd door het voormalig ministerie van Wonen, Werken en Integratie. De plannen bleken op meer punten van elkaar te verschillen, dan overeen te komen. Straatcoaches hebben een sterke 'couleur locale' en iedere gemeente zet ze op haar eigen manier in. Overeenkomsten waren er in de doelstelling van de projecten (verminderen overlast), eigenschappen van straatcoach (sociaal vaardig, stevig en cultureel sensitief) en het opdrachtgeverschap (gemeente).

Veel verschillen vonden we terug in:

- taakstelling van de straatcoaches: *varieert van overwegend toezicht houden tot begeleiding en coaching van jongeren*
- aansturing en samenwerking: *aansturing kan vanuit veiligheidshoek komen (Veiligheidshuis of politie), maar ook vanuit de welzijnshoek*
- doelgroep: *varieert van richte op zwaarste doelgroep, harde kern jeugd, tot preventief ingrijpen bij hinderlijke en overlastgevende jongeren*
- begroting en budget: *miljoenen kostende programma's tegenover gemeenten die 30.000 euro per jaar te besteden hebben.*

Drie hoofdtypen

Op basis van de verschillen en overeenkomsten hebben we drie hoofdtypen straatcoach benoemd:

De Toezichhoudende bink	De Helper die orde herstelt	De Helpende coach
<ul style="list-style-type: none">• Nadruk op toezicht	<ul style="list-style-type: none">• Naast toezicht enige coaching taken (bijv doorverwijzing)	<ul style="list-style-type: none">• Vooral begeleiding jongeren en perspectief bieden

In deze typologie zien we duidelijk terug dat het werkveld van de straatcoach is komen te liggen tussen dat van de politie (handhaving van openbare orde) en het ambulant jongerenwerk. Het concept is ooit ontstaan in Amsterdam waar een schakel tussen politie en jongerenwerk miste. In sommige gemeenten zijn straatcoaches slechts een uitbreiding van oude, bekende functies. Enkele gemeenten hebben uitzonderlijke straatcoaches zoals straatcoaches die tegelijkertijd begeleider zijn van werkzoekende jongeren. Of wat te denken van straatcoaches afkomstig uit een project voor ex-gedetineerde allochtone jongeren?

Verdiepend onderzoek

Deze eerste bevindingen op basis van de papieren werkelijkheid maken nieuwsgierig naar de praktijk. In een verdiepende studie naar straatcoaches gaat DSP-groep voor P&W onderzoeken hoe de aanpak daadwerkelijk vorm heeft gekregen in een aantal gemeenten, welke overwegingen er achter de aanpak schuilgaan, welke elementen nieuw zijn en of dit uitpakt zoals gehoopt. De eerste ervaringen en resultaten van 6 gemeenten die straatcoaches inzetten, worden naast elkaar gezet om te bekijken welke lessen er kunnen worden getrokken voor de toekomst. Het onderzoek is recent gestart en zal naar verwachting medio 2011 afgerond worden.

Noot 1 In totaal zijn er 22 gemeenten die deze subsidie ontvingen.